Opbrengst participatie raadsprogramma

De fracties van de gemeenteraad wil weten wat inwoners en andere organisaties belangrijk vinden en wat ze vinden van het concept-raadsprogramma.

Hoe konden inwoners meepraten?

Hiervoor organiseerden zij twee bijeenkomsten op 6 mei. Tijdens de eerste sessie gingen de raadsleden in gesprek met leerlingen van de KSE. In de avond ging de raad in gesprek met maatschappelijke partners, inwoners en bedrijven. Inwoners hadden via Praat mee over het nieuwe raadsprogramma 2026-2030 | Etten-Leur maken we samen! de mogelijkheid om hun input voor het raadsprogramma achter te laten. Dit kon in de periode 15 april t/m 7 mei (10.00 uur). Op de website konden zij per programma de concepttekst vinden en daarop reageren. In totaal hebben vier personen (soms namens een groep) gereageerd op de programma's.

Opbrengsten gebundeld in dit document

We deelden alle opmerkingen in per programma en onderwerp. Ook splitsten we ze uit per doelgroep: leerlingen, inwoners/partners en etten-leurmakenwesamen. De opmerkingen (uit de sessie met de leerlingen) met 1 of meer stickers, zijn opgenomen in het overzicht. Tekstuele opmerkingen verwerken we in de volgende versie van het programma en zijn niet vermeld in dit document.

Suggesties voor de titel van het raadsprogramma

Tijdens de avondbijeenkomst op 6 mei konden mensen suggesties doen voor de titel van het raadsprogramma. Een foto van de poster staat in de bijlage. Deze suggesties zijn gedaan:

- Verbinden – Verband – Verbonden
- Samen buiten de lijntjes kleuren (denken)
- We zijn Samen onderweg
- Goed voor ELkaar

Brondocumenten in de bijlage

Tijdens de sessies van 6 mei vulden deelnemers posters in en zijn er verslagen gemaakt. De flappen van de avond zijn uitgetypt. En er zijn twee mails/brieven binnengekomen. Alle brondocumenten staan in de bijlagen om eventueel nog zaken terug te zoeken.

Inhoudsopgave

Bestuur en dienstverlening 3
Samen leven in Etten-Leur 8
Wonen en verplaatsen in Etten-Leur 16
Economie en werken in Etten-Leur 19
Duurzaam denken en doen in Etten-Leur 22
Bijlagen 24
Bijlage 1: Ingevulde themaposters ontmoeting leerlingen 24
Bijlage 2: Overzichtstabellen ontmoeting raad/leerlingen 30
Bijlage 3: Flappen en opgehaalde informatie inwoners/partners 33
Bijlage 4: Advies voor raadsprogramma van de Seniorenraad 41
Bijlage 5: Advies voor raadsprogramma van PCPO Midden-Brabant 43
Bijlage 6: Suggesties titel raadsprogramma – opgehaald tijdens participatiebijeenkomst . 44

Bestuur en dienstverlening

Veiligheid

Input inwoners/partners:

Veiligheid centrum: het steekincident heeft veel impact gemaakt. Er is nu een bepaalde angst. We zijn blij met de camera's. Ook met betrekking op diefstal. Via camera's kan je wel zien wie het heeft gedaan, maar wij als winkel/partij moeten alsnog zelf een aanhouding verrichten. Wij willen ze kunnen herkennen zodat we ze kunnen weren. Blij met hoe er aan veiligheid wordt gedacht.

Input etten-leurmakenwesamen:

Opmerking

Opmerking over de zin: *'Wij verwachten voorstellen over de specifieke inzet van onze BOA's op deze overlast.*'

- Vooral inzet van BOA's, ondersteund door een snelle ondersteuning van politie als de situatie daarom vraagt, op die tijdstippen, waarop valt te verwachten dat de overlast er is en dat is zeker niet altijd binnen kantooruren en in het centrum.

Digitalisering

Input inwoners/partners:

Opmerking

De digitale wereld is moeilijk voor veel mensen.

Opmerking

De Sociale kaart Etten-Leur moet uitgebreider.

Input etten-leurmakenwesamen:

Opmerking

Opmerking over de zin: *'Voor mensen die minder digitaal vaardig zijn, moet er een goed alternatief zijn.'*

- Er zijn ook mensen, die totaal niet digitaal vaardig zijn. Er moet geen alternatief komen, dat is veel te algemeen. Deze mensen moeten weten dat ze begeleiding hierbij krijgen. Dat is actie waar deze mensen iets aan hebben.

Participatie en communicatie

Input leerlingen:

Wij als jongeren krijgen de kans om onze mening te delen, maar vervolgens wordt er (bijna) niks mee gedaan. Daarnaast worden we als maatschappijwetenschapklassen te vaak benaderd bij de politiek. Het debat is saai en we mogen toch niet stemmen. We missen een jongerenraad. Niet iedereen wil in deze raad, maar we willen wel de gelegenheid krijgen om onze mening te geven.

Input inwoners/partners:

Opmerking

Maak prestatieafspraken met de partijen waarmee je als gemeente mee samenwerkt. Maak meetbare afspraken zodat we concreet kunnen monitoren hoe de samenwerking verloopt.

Opmerking

Jongerenparticipatie: zet dit structureel neer. Misschien via een jongerenraad. Laat deze raad nadenken over inzet van het activiteitenbudget. Wees inventief zoals bijvoorbeeld met de pubquiz.

Opmerking

Raadsprogramma gaat niet genoeg in op deze partners (GR-en).

Opmerking

Benoem inzet kennispartners (zoals de GGD) en maak meer gebruik van hun data en kennis.

Opmerking

Communicatie:

- Buiten Beter App: krijg je antwoord? Dat is communiceren.
- Vanuit de gemeente krijg je een autoreply. Dat is geen goede communicatie.
- Wat kan beter?
- Een persoonlijk bericht terugsturen in de Buiten Beter App.
    - Soms krijg je geen antwoord vanuit de gemeenten + het reageren kan beter. Ook wanneer er sprake is van afwezigheid.
    - Is bellen met een soort ombudsman een optie?

Opmerking

Vraag aan de groep: worden de inwoners goed betrokken bij besluitvorming? In de besluitvorming worden ze over het algemeen goed betrokken en op de hoogte gehouden, maar wanneer zij nieuwe initiatieven hebben of iets willen van de gemeente dan komt er soms helemaal geen antwoord op de e-mails die gestuurd worden. Kortom: besluitvorming is over algemeen goed, maar communicatie op verzoeken/vragen blijft soms uit. Wens is dat er altijd wel gereageerd wordt, ook wanneer een collega voor langere tijd afwezig/ziek is.

Opmerking

Als er sportevenementen plaatsvinden, zoals de wielerronde of de marathon, is het belangrijk dat er ruim van tevoren duidelijk en beter wordt gecommuniceerd over eventuele wegafsluitingen. Op die manier kunnen winkeliers hier tijdig op inspelen en onderling de samenwerking zoeken, zodat ze samen initiatieven kunnen ontwikkelen die meer bezoekers naar het centrum trekken.

Opmerking

Hoe bereik je alle inwoners met je berichtgeving? De communicatie tevredenheid in Etten-Leur is laag. Hoe zouden we dit op kunnen lossen? De helft is niet tevreden over de deskundigheid

van de ambtenaren. De beste oplossing is persoonlijk contact. Op maat communicatie. Bijvoorbeeld de wielerronde: dit moesten de winkeliersvereniging/ondernemers in de krant lezen. Ze hadden hier liever een persoonlijke brief voor ontvangen.

Input etten-leurmakenwesamen:
Opmerking
Opmerking over de zin: *'De inwoners vragen om een gemeente die goed luistert.*

- Luisteren is niet het toverwoord. De burgers vragen om een gemeente, die luistert en duidelijk terugkoppelt naar degene die gesproken heeft, waarom iets wel/niet/gedeeltelijk/nog niet uitvoerbaar is/terug vindbaar zal zijn in komende voorstellen van het college/de gemeenteraad.

Opmerking
Opmerking over de zin: *'Te vaak is voor inwoners nog onduidelijk wat de mogelijkheden zijn om invloed uit te oefenen op ontwikkelingen in onze gemeente.'*

- Communicatie via De Bode is zeker niet toereikend, maar kan zeker handig zijn om te voldoen aan de publicatieverplichting en daarmee onwelvallige besluiten, met zo min mogelijk aantal lezers/inspraak, door te kunnen voeren. De gemeente is er niet voor om (lokale) ondernemers te pleasen, of dat wethouders dikke maatjes zijn/worden met hen. Wethouders en gemeenteraadsleden moeten zich blijven realiseren dat zij slechts van tijdelijke aard zijn en dat hun nalatenschap voor de gemeenschap is en niet voor het krijgen van een lintje, een straatnaambordje of hun eigen CV.

Weerbaarheid en ondermijning

Input etten-leurmakenwesamen:
Opmerking
Onder dit kopje verwacht ik een expliciete benoeming van de zekerheidsstelling van digitaal opgeslagen privacygevoelige gegevens en het tegengaan van het onrechtmatige gebruik hiervan.

Betaalbaarheid

Input etten-leurmakenwesamen:
Opmerking
Opmerking over de zin: *'en daarbij zetten we in op een gematigde lastenverhoging'*

- Door dit zo neer te zetten, geeft het raadsprogramma aan dat er enkel boekhouders op het Stadskantoor werken.
  Burgers horen liever dat de gemeente inzet op lastenverlaging, met daarbij een goede uitleg als er, onverhoopt, toch gekozen moet worden voor lastenverhoging.

Bestuurlijk-ambtelijk samenspel

Input inwoners/partners:
Opmerking
Voeg indicatoren toe. Bijvoorbeeld: energielabel woningen, bedrijventerreinen in relatie tot verduurzaming.

Opmerking
Bestaande doelen mogen scherper.

Opmerking
Verbinding met de gemeenteraad mag sterker gemaakt worden.

Opmerking
Zorg voor meer samenhang door verschillende gebieden elkaar te laten versterken. Binnen het ouderenbeleid moeten kansen beter op elkaar aansluiten. Ook onderwijs, cultuur en welzijn zouden elkaar moeten versterken om de levendigheid te vergroten.

Input etten-leurmakenwesamen:
Opmerking
Dat 'prioriteiten te stellen, ambities te wegen en ruimte te houden om bij te sturen' vereist dus een raadsprogramma dat niet van A tot Z dichtgetimmerd is, zodat er in coalitie overleggen agendapunten op hoofdlijnen besproken kunnen worden en ruimte blijft voor eigen partij herkenbare overwegingen van de coalitiepartners tijdens de openbare behandeling van deze agendapunten.

Overige opmerkingen

Polarisatie – aangedragen via etten-leurmakenwesamen.nl
Opmerking over de zin: *'Polarisatie, desinformatie en toenemende verwachtingen van de overheid vragen om duidelijke keuzes en goede uitleg. Dit vraagt van ons om consistent te zijn en steeds het gesprek met inwoners, ondernemers en andere partners aan te gaan, ook als besluiten moeilijk liggen.'*

- Door naar sommige geluiden niet te luisteren of per definitie te bestempelen als desinformatie of nog erger als complottheorie werk je, vanuit de overheid polarisatie in de hand. In de corona periode heeft de overheid actief meegewerkt aan polarisatie. Geluiden van, tot aan de corona periode zeer gerespecteerde wetenschappers, werden geridiculiseerd, erger nog deze mensen werden gecanceld, alleen omdat ze een ander wetenschappelijk ondersteund, geluid lieten horen dan dat van de overheid.
- Toegespitst op Etten-Leur:
  Van een gemeente moet je verwachten, dat ze al haar burgers in bescherming neemt, dus ook die burgers, die een ander geluid verkondigen dan dat van de overheid. In gesprek gaan op basis van een polariserende houding is geen gesprek, maar een monoloog met een wijzende vinger.
- Van de gemeenteraad verwacht ik een excuus naar al die Etten-Leurse burgers/ondernemers, die zich anders hebben uitgesproken en zijn weggezet als zottekoppen.

Raadsprogramma in B1-taal – aangedragen tijdens participatiebijeenkomst
Publiceer het raadsprogramma ook op taalniveau B1.

Korte lijntjes – aangedragen tijdens participatiebijeenkomst
Korte lijntjes met de gemeente zijn wenselijk.

Invloed als raad – aangedragen tijdens participatiebijeenkomst
Hoe zorg je als raad voor voldoende invloed in de regio? Geef als raad aan de voorkant kaders mee waarbinnen het college moet opereren.

Loketten stadskantoor – aangedragen tijdens participatiebijeenkomst
De loketten bij burgerzaken zijn niet geïsoleerd. Je hoort ''de buren'' praten. De privacy kan hier beter.

Ambitie – aangedragen tijdens participatiebijeenkomst
We missen ambitie: wat is de stip op de horizon? Mooi voorbeeld: de gemeente Zundert had een campagne ''Waar zie je je gemeente over 40 jaar?''. We mogen meer uitdragen wat we doen. Door middel van ambassadeurs bijvoorbeeld.

Evalueren – aangedragen tijdens participatiebijeenkomst
Halverwege het raadsprogramma evalueren met maatschappelijke partners.

Samen leven in Etten-Leur

Over het onderdeel ‘wat houden we vast’

Input etten-leurmakenwesamen:

Opmerking

Opmerking over de zin: 'met voorzieningen die toegankelijk en betaalbaar zijn voor iedereen die ze nodig heeft.'

- Wat voegt 'voor iedereen die ze nodig heeft.' hieraan toe?

Input inwoners/partners:

Opmerking

De festiviteiten en evenementen die georganiseerd worden gaan al goed, maar we moeten voorkomen dat we een ''slapende'' gemeente worden.

Opmerking

We zijn een dorp met stadse kwaliteiten een geen stads karakter. Het is hier prachtig wonen en er zijn goede ondernemers.

Opmerking

Er zijn korte lijntjes tussen bewoners in de wijk de Banakker, en er is een grote betrokkenheid van de vrijwilligers.

Voorzieningen versterken

Input inwoners/partners:

Opmerking

Volkstuinen brengen mensen in contact. Echter is de huur hiervan hoog. Ook moet er aandacht komen voor onderwijs over hoe alles groeit en bloeit.

Opmerking

Voedselbank wil een gesprek met de gemeente over financiële commitment.

Opmerking

Het uitvoeren van het verbeterplan Nobelaer wordt goed ter hand genomen en wordt de komende periode verder uitgewerkt.

Opmerking

Vraag aan de groep: worden er voorzieningen gemist? Lokale voorzieningen in de wijk zijn essentieel, bijvoorbeeld een wijkgebouw.

Opmerking

Er moet een goede dekking van wijkgebouwen komen.

Input etten-leurmakenwesamen:

Opmerking

Opmerking over de zin: 'We gaan uit van een samenleving waarin iedereen volwaardig kan meedoen, ongeacht verschillen in afkomst, leeftijd, gender, beperking, religie of seksuele oriëntatie.'

- Ik zou graag het woord beperking vervangen zien worden voor aandoening. Net als de woorden handicap of minder valide wordt bij het gebruik van deze woorden de nadruk gelegd op wat mensen niet kunnen of niet hebben, terwijl, als je in je raadsprogramma uitgaat van de kracht van mensen, dat je ook woorden moet gebruiken, die kracht uitstralen. Gebruik je het woord aandoening, dan geef je aan, dat er iets met de persoon is, maar blijf je neutraal als het gaat om hun onmogelijkheden. Het woord beperking komt nog meer voor in dit stuk.

Ondersteuning verenigingen en vrijwilligers

Input leerlingen:

Opmerking

We vinden het leuk dat er veel verschillende (sport)verenigingen zijn, vooral het padellen.

Opmerking

De kosten van sport zijn erg duur. Voor arme gezinnen zou er financiering moeten komen vanuit de overheid om hen te laten sporten. Ook sporten zoals paardrijden, boogschieten etc. Daarnaast moeten deze regelingen ook goed kenbaar worden gemaakt.

Input inwoners/partners:

Opmerking

Kijk hoe Groene Hoekse ook een sociale ontmoetingsplek kan zijn. Dit geeft ook weer waardering aan vrijwilligers.

Opmerking

Waardering vrijwilligers.

Opmerking

Vrijwilligerswerk: pak een voortrekkersrol als gemeente.

Opmerking

Blijf verenigingen ondersteunen. Onder andere bij het verduurzamen. Verhoog de huur alleen op basis van indexatie en laat de nog openstaande huurverhoging van €26.500 vervallen. Voor de gemeentebegroting is dit een klein bedrag maar naar de verenigingen die het financieel toch al moeilijk hebben een erg groot gebaar.

Opmerking

Sportvisie: hier wordt er goed samengewerkt.

Opmerking
Heemkundekring: De huisvesting van de Heemkundekring loopt vast. Vanuit de gemeente is er geen communicatie meer. Reacties laten te lang op zich wachten. De gemeente weet de Heemkundekring te vinden, andersom zou dat ook moeten kunnen. Ook hebben zij veel advieswerk gedaan voor de gemeente en zijn zij toch de enige Heemkundekring die geen subsidie ontvangt.

Opmerking
In wijk de Banakker is er een tekort aan ruimte in het wijkgebouw. Dit plaatje is breder te trekken naar de gehele gemeente. Het gaat hierbij vooral om ruimte voor activiteiten en bergruimte voor materialen.

Opmerking
Er zou een platform mogen komen voor verengingen/stichtingen. Een platform waarbij verenigingen en stichtingen elkaar makkelijk kunnen vinden. Dit geeft overzicht.

Opmerking
Tekort vrijwilligers.

Opmerking
Er wordt verwezen naar een vast ambtelijk aanspreekpunt binnen de organisatie voor alle sportverenigingen. Dit vinden de andere aanwezige partijen van de bijeenkomst erg positief. Daarom is het pleidooi om op 4 of maximaal 5 terreinen met een vast aanspreekpunt te gaan werken. Als voorbeelden werden genoemd: eenzaamheid, taal

Input etten-leurmakenwesamen:
Opmerking
Als een van de vele betrokken vrijwilligers bij Heemkundekring Jan uten Houte maak ik me ernstig zorgen over de huisvesting en daarmee ook op termijn het behouden van deze nu nog zeer actieve vrijwilligers. Voor een vereniging met meer dan 500 leden- waarvan een groot aantal vrijwilligers- is de huisvesting nu ver beneden de maat.

De behoeften van de Heemkundekring zijn meer dan eens bekend gesteld aan de Etten-Leurse gemeenteraad, burgemeester en wethouders. Met enige regelmaat vraagt de gemeente ons om activiteiten te organiseren of advies te geven over nieuwe straatnamen. Ook het belang van Jan uten Houte voor de Etten-Leurse gemeenschap
en de waardevolle kennis over Etten-Leur en zijn geschiedenis verdient zonder meer een actieve ondersteuning vanuit de gemeenteraad.

De BELEEFROUTE 2e Wereldoorlog die op zondag 3 mei door de burgemeester en jeugdburgemeester is geopend is op initiatief van Heemkundekring Jan uten Houte ontwikkeld. Dit in samenwerking met Gemeente Etten-Leur, de KSE, webbureau En Masse en CamCom Videoproductions.

Nu onze tijdelijke huisvesting in verband met de uitbreiding van het winkelcentrum gaat verdwijnen verwachten wij een optimale ondersteuning vanuit de gemeenteraad om voor onze Heemkundekring Jan uten Houte eindelijk een definitief passend onderdak te vinden met bijbehorende financiële middelen.

Onderwijs in eigen leefomgeving

Input inwoners/partners:

Opmerking

Samenhang: er zijn verschillende organisaties bezig met laaggeletterdheid/basisvaardigheden op orde brengen. De driehoek onderwijs-gemeente-bibliotheek wordt hier gemist.

Opmerking

Onderwijs

- Veiligheid: verbinding randgemeenten, Zundertseweg verschrikkelijk – dagelijks problemen.
- Welzijn: sfeerbeheer en contact/verbinding met mensen van jongerenwerk cruciaal. Meer sfeerbeheer en sportcoaches. Vanuit de gemeente meer samenwerking verwachten. Als je de jongerenwerkers meer op de jongeren af laat gaan, zijn de jongeren minder anoniem. Hierdoor zijn ze minder geneigd het incident te begaan en kan je het gemakkelijker oplossen. Gemeente kan faciliteren door centrale plekken/bijeenkomsten te organiseren voor maatschappelijke partners en jongerenwerk.
- Maatschappelijke relevantie:
- Wat we zien is dat jongeren aan gaan op zaken waar ze invloed op hebben. Ze laten meedenken over projecten, nieuwe wijken. Hierop voortborduren. Laat leerlingen meer meedenken. Veel meer praktijkgerichte projecten.
- Wat kunnen we doen om meer grip te krijgen op eenzame jongeren? En jongeren die in onzichtbare armoede leven? Of beide. We weten dat het speelt, maar we bereiken ze niet. Is hier een rol voor de gemeente? En welke dan? Mogelijk samenwerken met buurtverenigingen, jongerenwerkers en buurtsportcoaches. Meer in 1 lijn brengen.
- Vooral de leeftijd ±12–14 jaar lastig bereikbaar.

Input etten-leurmakenwesamen:

Opmerking

Opmerking over de zin: *'Binnen ons (inclusieve) beleid krijgen jongeren en senioren bijzondere aandacht. In het jeugd- en onderwijsdomein ligt de uitdaging in het versterken van het gewone leven van kinderen en jongeren.'*

- Wat wordt er precies aangeduid met de woorden 'gewone leven'? Is dit het alledaagse leven, het leven dat kinderen en jongeren elke dag meemaken?

Toegankelijke zorg en zorgzame buurten

Input inwoners/partners:

Opmerking

Te veel verschillende aanbieders van zorg per wijk. Kun je dit niet per wijk inrichten (aanbieders per wijk).

Opmerking
“Iedere wijk een huiskamer?” Dat staat in de omgevingsvisie en is nog niet gerealiseerd (hier ligt wel een link met zorgzame buurten en sterke lokale teams).

Opmerking
De GGD geeft aan dat de mentale gezondheid van volwassenen en ouderen in Etten-Leur slechter is dan gemiddeld en dat er dus meer aandacht voor moet zijn.

Opmerking
Normaliseren geldt in brede zin – niet alleen jeugd, maar ook op andere gebieden in het sociaal domein.

Opmerking
Niet werken met één aanspreekpunt, maar integrale vraagbenadering en ontwikkeling van sterke lokale teams. Daar is de afgelopen periode aan gewerkt en is dus achterhaald en klopt niet meer. Dit moet worden aangepast in het raadsprogramma.

Opmerking
Kritisch over zorgzame buurten. Hoe wordt het betaald als de gemeente steeds minder geld krijgt?

Input etten-leurmakenwesamen:
Opmerking
Opmerking over de zin: *'Bijzondere aandacht vragen mensen die verward of onbegrepen gedrag vertonen. Het gaat om kwetsbare mensen in de wijken die soms hulp nodig hebben om volwaardig aan de maatschappij te kunnen deelnemen. We bevorderen de zorg en ondersteuning van personen met verward of onbegrepen gedrag en hebben hierbij ook aandacht voor de omgeving van deze mensen.'*

- Wat ik hier mis, is de aandacht voor (partners van) mensen, die niet meer zelfstandig kunnen wonen. Waar kan de gemeente bijdragen aan een menselijk bestaan voor deze categorie mensen? Veel hiervan blijft veel te lang verborgen, deels uit schaamte, deels uit verantwoordelijkheidsgevoel naar een partner of (een) ouder(s).

Betaalbaarheid zorgstelsels

Input etten-leurmakenwesamen:
Opmerking
Opmerking over de zin: 'Uit onderzoek blijkt dat we het nu goed doen, maar we moeten ook aan de slag met de voorgenomen maatregelen die al gepland zijn.'

- Is een voorgenomen maatregel ook niet een geplande maatregel? Kan de zin dan beter worden: 'Uit onderzoek blijkt dat we het nu goed doen, maar we moeten ook aan de slag met de al geplande maatregelen'.

Begeleiding naar (vrijwilligers-)werk

Input inwoners/partners:

Opmerking

Stichting ACE: 40% personeelsbezetting t.o.v. 2020. WVS haakt hierop aan: veel personeel is uitgestroomd en wordt niet vervangen. Er zijn er meer nodig.

Opmerking

Statushouders en mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt inzetten bij buurthuizen en sportverenigingen: graag!

Opmerking

We werken nu met partners echt al anders samen omdat de doelgroep zo veranderd is. Multi-problematiek en grotere groep inburgeraars. Werkplein praat graag de nieuwe raad een keer bij. Geldt ook voor Surplus en andere partners.

Opmerking

Het Werkplein kunnen we breder trekken door de samenwerking op te zoeken met de ondernemers. Hierbij kan vooral een focus liggen om mensen met meer afstand tot de arbeidsmarkt.

Activiteiten voor jongeren

Input leerlingen:

Opmerking

Zaken als de kermis vinden we erg leuk maar we missen wel een paar dingen:

- Gratis activiteiten voor de leeftijdscategorie 13-23.
- Uitgaangsmogelijkheden voor 16-21. Denk aan Breda bijvoorbeeld, maar dan kleinschaliger. Het liefst hebben we elke week iets. Als dit elke week op een andere locatie is, is dit prima.
- Ook willen we dat jullie kijken of we bestaande evenementen 16+ kunnen maken. Of anders feesten voor 16+ organiseren.
- Onder de 18 willen we met de feestdagen als Koningsdag en Carnaval ergens naar binnen kunnen. Ook in ''reguliere'' weekenden.

Opmerking

Ook zouden we graag een creatieve activiteiten club zien voor het goede doel bijvoorbeeld. Een soort jongerensoos voor creativiteit. Plekken die bestaan buiten de Nobelaer. In een wijkhuis bijvoorbeeld.

Input etten-leurmakenwesamen:

Opmerking

Wat ik hier mis, is een oproep aan de eigen gemeenteraad en het college om in gesprek te (blijven) gaan met jongeren.

Sociaal, leefbaar en klaar voor de toekomst

Input inwoners/partners:

Opmerking

Neem gezondheid mee in alle gebiedsontwikkelingen.

Opmerking

Vraag aan de groep: hoe moet Etten-Leur er over 4 jaar uitzien? Hier zijn mensen te weinig mee bezig. Er zijn bijvoorbeeld geen vrijwilligers meer bij verenigingen die iets willen betekenen. Ontwikkeling is wellicht wijkgericht werken.

a. Vervolgvraag: blijven vrijwilligers lang of is er veel verloop? Ze blijven wel maar er is meer aanwas nodig. Ook gezien de leeftijd van de huidige vrijwilligers.

- Vervolgvraag: kan de gemeente hierin iets betekenen? Denk bijvoorbeeld aan een steunpunt voor de vrijwilligers? Van het steunpunt is niets meer over. Het werkte goed. De gemeente heeft wel een online vrijwilligersbank (Etten-Leur voor elkaar).

Opmerking

Mozorg wil dat er betere nazorg wordt gedaan bij WMO. Zij zien veel terugval van afhankelijke inwoners: ze gaan naar een woning die enorm vies is, maken die schoon, knappen de plek op en helpen de persoon op weg, maar daarna is er geen nazorg meer. Daarna valt de persoon weer terug.

Overige opmerkingen

Cultuur – aangedragen op etten-leurmakenwesamen.nl

Vanuit cultureel oogpunt zou er meer aandacht kunnen zijn voor het jaarlijks Monumentenweekend in september. De gemeente ondersteunt wel maar het lijkt verder weg te zakken en dat is erg jammer. Etten-Leur heeft vele zeer fraaie monumenten die zeker onder de aandacht gebracht mogen worden. Als bestuurslid van de Orgelkring Jacobus Zeemans valt het op dat er wel interesse is in culturele zaken maar dat dit bepaald niet vanzelf gaat. Onder de aandacht brengen, stimulering en ondersteuning zijn zeker nodig.

Eenzaamheid – aangedragen door inwoner/partner:

Meerjarenplan tegen eenzaamheid. Meer aandacht voor samenhang.

Senioren onderbelicht – aangedragen tijdens participatiebijeenkomst

Ouderen en senioren groep onderbelicht in raadsprogramma. Graag concrete doelen (nu vaak nog vaag en niet SMART).

Sport – aangedragen tijdens participatiebijeenkomst

- Inzet buurtsportcoach benoemen – kunnen veel betekenen. Sport wordt wel genoemd, maar buurtsportcoaches zijn belangrijk.
- Sport inzetten als middel voor bredere doelen (ook cultuur).

Participatie in sociaal domein – aangedragen tijdens participatiebijeenkomst
Sociaal domein: goed/positief over het beleid, maar de doelgroepen moeten bereikt worden via participatie. De jeugd zit bijvoorbeeld op andere plekken. Proberen doelgroepen te bereiken bij de totstandkoming van het beleid. Ook kijken om problemen op te lossen in ons netwerk en te kijken naar best practices van andere gemeenten. Samenwerking met de participatieraad? De participatieraad is in een laat stadium benaderd en waren minder betrokken bij de beginfase.

Communicatie voor stichtingen/verenigingen - aangedragen tijdens participatiebijeenkomst
Vanuit de aanwezige partijen is behoefte aan een integrale communicatie voor initiatieven en wijkactiviteiten. Zuid Springt Eruit is hier een goed voorbeeld van.

Buurtsportcoaches – aangedragen tijdens participatiebijeenkomst
Vraag aan de buurtsportcoaches: hoe zien jullie de rol in wijkgerichte plannen?
Buurtsportcoach: wij staan er nu niet in. Terwijl onze rol heel zinvol is.

Regenboogbankjes – aangedragen tijdens leerlingenbijeenkomst
We vinden de regenboogbankjes erg leuk en belangrijk.

Mentale gezondheid – aangedragen tijdens leerlingenbijeenkomst
We willen plekken om in gesprek te gaan over mentale zorg. Ook door jongeren. Zodat jongeren zelf kunnen regelen met wie ze hierover in gesprek gaan, zonder meteen naar de ouders te hoeven. Denk bijvoorbeeld aan een inloopspreekuur.

Wonen en verplaatsen in Etten-Leur

Verdeling prijsklassen woningen

Input leerlingen:

Opmerking

De woningen in Etten-Leur zijn te duur. Er zouden meer kleinere woningen, studentenwoningen of appartementen moeten komen. Of bijvoorbeeld verschillende woonvormen als friendswonen, woning splitsten (oud en jong), een ROCK-gebouw is ook een optie. Wat betreft sociale huurwoningen – studenten moeten wanneer ze na hun studie weer in Etten-Leur willen wonen voorrang krijgen bij toewijzing van een huurwoning

Input inwoners/partners:

Opmerking

Senioren zo lang mogelijk thuis laten wonen of juist laten doorstromen om woningnood op te lossen. De nieuwe situatie is voor mensen vaak veel te duur. Hoe kunnen we dit oplossen? Grip op nieuwe projecten om de juiste kaders mee te geven. En meer zichtbaarheid geven voor de diensten die er zijn.

Input etten-leurmakenwesamen:

Opmerking

Opmerking over de zin: 'We willen speciale aandacht voor mogelijkheden om doorstroming te stimuleren.'

- Als chauffeur op de deeltaxi kom ik veel in gesprek met ouderen. Zij geven aan best door te willen stromen naar een andere, compactere, op hun huidige situatie toegesneden woning, maar dan moeten zij substantieel meer per maand gaan betalen en dat willen zij niet, ook al wordt, meestal, een eengezinswoningen hen tot last. Voor niets gaat de zon op en daarnaast zijn er ook huurregels waaraan woningbouwverenigingen moeten voldoen, maar wij hoeven niet de hoofdprijs te vragen en zouden speciale tarieven kunnen vragen voor doorstroom ouderen, immers dan komen, veelal eengezinswoningen weer vrij, waar meestal dan weer hogere huurtarieven voor kunnen worden gevraagd.
- Daarnaast moet het mogelijk zijn om leegstaande ruimtes in huizen te verhuren aan bv. studenten / alleenstaanden. Wat gedacht van de hospita? Inwoon/zorgfunctie, waar studenten een stukje sociale zorg op zich nemen voor de, vaak alleenstaande, oudere?

Gebiedsontwikkelingen

Input inwoners/partners:

Opmerking

Gezonde leefomgeving: Koppeling met positieve gezondheid → sport/bewegen in openbare ruimte. Spelen – bewegen – ontmoeten → Bewegen In de Openbare Ruimte (BIOR). BIOR is wel in Haansberg opgenomen (in de nieuwe gebiedsontwikkelingen) + speel- en beweegbeleid. Benoem hier dan ook bij wie je partners zijn.

Mobiliteit

Input inwoners/partners:

Opmerking:

Heel het centrum 30 km/u. Het liefst ook in heel Etten-Leur. Arriva moet zich maar aanpassen.

Opmerking:

STOMP: is een mooi initiatief, maar bereikbaarheid vinden we erg belangrijk. Dit moet worden behouden.

Input etten-leurmakenwesamen:

Opmerking :

Opmerking over de zin: 'We gaan voor een verkeersnetwerk dat toekomstbestendig is, waarin ruimte is voor deelmobiliteit, mobiliteitshubs en elektrisch vervoer.'

- Wordt hier met andere woorden een anti-beleid gepropageerd voor het privé bezit van auto's, of sterker nog: het weren van auto's? Het openbaar vervoer wordt namelijk niet goedkoper. Of wordt hier low-level toegewerkt naar een 15-minute-city?

Veiligheid in verkeer en wijken

Input leerlingen:

Opmerking

We zijn tevreden over de fietspaden. Maar de rotonde bij het centrum moet veiliger. Ook zijn er te veel fatbikes.

Opmerking

We missen beveiliging op straat. Denk aan:

- BOA's – niet te veel op elke straat
- Buurtpreventie
- Cursus zelfverdediging
- Meer verlichting (o.a. Hasselbraam)
- Camera's op plekken waar nodig om te kunnen controleren

Input inwoners/partners:

Opmerking

Verkeersveiligheid kan beter: voorbeelden: rotonde Nobelaer, rotonde Hoevenseweg, oversteek station.

Opmerking

Verkeersveiligheid: De fietsenstalling bij het NS-station moet veiliger.

Opmerking

De auto's en fietsers zouden niet meer bij elkaar mogen komen op de Markt.

Input etten-leurmakenwesamen:

Opmerking

Als chauffeur op de deeltaxi rijd ik dagelijks rond op onze openbare wegen. Waar ik mij over blijf verbazen, is de pluriformiteit aan drempels, dat wil zeggen, dat geen een drempel dezelfde is. Vanuit mijn eerdere betrokkenheid als raadslid van onze mooie gemeente, weet ik dat er vanuit de CROW regels voor zijn. Een weg waar maximaal 30 gereden mag worden, maar waar drempels liggen waarvoor 15 km/u al te hard is, wekt meer dan irritatie op. Daarnaast zorgt dit ervoor dat mensen tussen de drempels gas geven en voor de drempels dan weer hard remmen. Voor grotere voertuigen, zoals bv. rolstoelbussen, met stuggere vering, zijn de meeste steile drempels een crime. Je moet dan haast stapvoets gaan rijden om het voor de persoon in de rolstoel nog 'zitbaar' te houden, met als gevolg, dat de verkeersdeelnemers achter een rolstoelbus zich gaan irriteren (en de irritatiegraad is sinds corona aanzienlijk omhoog gegaan in het verkeer). Wees creatief en bedenk in woonwijken andere oplossingen om de snelheid laag te houden. Optische elementen, zoals versmallingen, door lijnen of een andere kleur straatsteen, verspringen van wegen, actief inzetten van BOA's als burgers aangeven dat er veel te hard wordt gereden in hun wijk is m.i. veel effectiever.

Opmerking

De groei van Etten-Leur vraagt om een duidelijke en evenwichtige visie op wonen, bereikbaarheid en leefbaarheid. In het concept raadsprogramma wordt terecht benadrukt dat er de komende jaren een aanzienlijke woningbouwopgave ligt, met het project Haansberg als belangrijke ontwikkeling. Wij erkennen de noodzaak om in de komende vier jaar minimaal 1.500 woningen te realiseren om te voorzien in de toenemende vraag naar betaalbare en passende huisvesting.

Tegelijkertijd heeft deze groei gevolgen voor de verkeersdruk in en rond bestaande wijken. Het is daarom positief dat de gemeenteraad vasthoudt aan de ambities op het gebied van bereikbaarheid, infrastructuur en duurzaamheid. De raad volgt de vastgestelde mobiliteitsvisie en zet in op de ontwikkeling van randwegen. De Noordelijke randweg is noodzakelijk om (zwaar) verkeer uit de bestaande woonwijken te weren om zo de veiligheid en leefbaarheid te verbeteren.

Wij steunen de gekozen combinatie van woningbouw en infrastructuurontwikkeling. Randwegen moeten daarbij niet alleen bijdragen aan de bereikbaarheid van nieuwe woongebieden, maar ook aan het verbeteren van de leefbaarheid in bestaande wijken.

Van: Actiegroep Zwaar verkeer doet onze wijk zeer, Actiegroep Stop doortrekking
(wij vertegenwoordigen meer dan 400 adressen/gezinnen in de wijk Sanderbanken)

Economie en werken in Etten-Leur

Arbeidsmarkt

Input inwoners/partners:

Opmerking

Let op verdringing op de arbeidsmarkt. Voor statushouders: belangrijk om te integreren en taal te leren. Werkplein heeft hier bemiddelaars voor. Daarnaast bieden ze ook een opleiding voor mensen die statushouders begeleiden. Werkgevers moeten beter worden in begeleiden van bijzondere doelgroepen (o.a. statushouders). Er zijn stappen gezet, maar het kan nog beter.

Toerisme en recreatie

Opmerking

Input inwoners/partners:

Beleefroute: op initiatief van de Heemkundekring + gemeente. De jeugd wordt hierbij meer betrokken. Ook om ze actief te houden.

Input etten-leurmakenwesamen:

Opmerking

Opmerking over de zin: 'Toerisme zien we groeien door het verder vertellen van het verhaal van Etten-Leur, de verbinding met de initiatieven rond Van Gogh en door te investeren in fiets- en wandelroutes, te zorgen voor ons erfgoed en monumenten en goede voorzieningen.'

- In mijn tijd als raadslid heb ik een lans gebroken voor de kunstenares Suze Robertson. Ondanks dat het toenmalige college mij heeft aangeven serieus te overwegen een straatnaam naar haar te gaan vernoemen, is dit, tot nu toe, nog niet gebeurd. Begrijpelijk, dat de aandacht naar Van Gogh gaat, als bekende schilder, maar als de gemeenteraad inclusiviteit als één van zijn pijlers ziet, dan verdient Robertson, die, in tegenstelling tot Van Gogh, reeds bij leven al een gevierd kunstenaar was, zeker zoveel aandacht, temeer omdat zij in die tijd hard heeft moeten strijden voor haar positie als vrouwelijke kunstenaar. Een beknopt deel van haar leven is te zien in de documentaire 'Beter bestreden dan genegeerd - De kunst van Suze Robertson' via https://www.youtube.com/watch?v=sueEjrshjQQ

Levendige centra

Input leerlingen:

Opmerking

We willen een Stradivarius (-winkel) in het centrum.

Input inwoners/partners:

Opmerking

Er mag meer gedaan worden op de Markt. Bijvoorbeeld zoals de levendige dorpskernen in België. Het mag meer bruisen. Meer activiteiten.

Opmerking
Bang dat mensen wegblijven uit het centrum:

- We maken ons ook zorgen over de verbouwingsoverlast die gepaard gaat met de werkzaamheden rondom het winkelcentrum en de nieuwbouw. Hierdoor heb je ook minder plek om je auto rondom een kwartier weg te zetten.
- Is het 1e uur in de parkeergarage gratis parkeren een optie? Om meer winkelaars te trekken naar het centrum voor kleinere aankopen. Om dit te compenseren zouden we het 2e en 3e uur een hoger tarief als mogelijke oplossing.

Opmerking
Missie/visie van de winkeliers uit het centrum; groot genoeg voor alles, thuis genoeg voor jou. Als gemeente mogen we sterker ons verhaal uitdragen. Ook omdat het aansluit op deze visie.

Input etten-leurmakenwesamen:
Opmerking
Opmerkingen n.a.v. zinnen: 'Het centrum van Etten-Leur ontwikkelen we verder als een bruisende plek van beleving en ontmoeting. We houden vast aan een levendig en aantrekkelijk centrum met een onderscheidend en lokaal winkelaanbod, passende horeca en ruimte voor evenementen.' en 'We willen lokale ondernemers aanmoedigen te investeren in (nieuwe) passende winkelconcepten. De gemeente stelt daarbij dat de bereikbaarheid en parkeervoorzieningen van winkelgebieden voldoende zijn.'

- Beleving is een holle term, die nu al jaren wordt gebruikt, maar niet de motor is nu niet die mensen naar het centrum trekt. Het centrum is winkels en horeca. That's it. Voor de producten, die in winkels liggen, kun je, vaak veel goedkoper, online terecht, lekker vanuit je luie stoel en als het product je niet bevalt, of niet past, dan stuur je het gewoon weer terug. En omdat je het vaker goedkoper online kunt kopen, koop je sneller een nieuw product als het dan toch nog kapot gaat.
- De horeca is schreeuwend duur. Voor een kopje koffie of een biertje betaal je een wereldprijs, een prijs, die je gewoon niet meer moet terugrekenen naar een Gulden-prijs. En ja dat geldt voor alles, maar we hebben het nu over de centrumvoorzieningen. Bezoekersaantallen zeggen niet alles. Het gaat uiteindelijk om de harde pegels, die er uitgegeven worden. De kleine ondernemer heeft nauwelijks plaats meer in ons centrum. Het winkelcentrum wordt gedragen door grote ketens, die hun revenuen breder boekhoudkundig kunnen opvangen. De kleine ondernemer heeft maar 1 boekhouding. En straks wordt het gerenoveerde winkelcentrum gedragen door de 200 woningen, die er bovenop komen.
- De gemeente is geen eigenaar van het winkelcentrum en kan dus geen vinger in de huurpap steken. Lege winkels zijn killing voor een gemeente, dus er is zeker een belang van de gemeente om de winkelbaarheid te vergroten.
- Er moet gewerkt worden aan een eenduidige marketing voor Etten-Leur. Er is een Etten-Leur City app website met een afschuwelijk gedateerde opzet, foto's, vaak meer dezelfde, die niks zeggen, geen enkele zweem naar de rijke geschiedenis van Etten-Leur, de 3 huizen, die hier hebben gestaan, geen link naar de website van het winkelcentrum zelf. Op de website

van het winkelcentrum staat een plattegrond, waar zo te zien enkel de Action, Style, de Hema, Bomont AH en C&A ertoe doen.

- Shoppen in Etten-Leur moet geen uitje zijn, maar een veel beter alternatief dan in je luie stoel blijven zitten, achter je laptopje blijven hangen. Dit vereist een integrale aanpak, een one stop shopping website, die zegt dat je in Etten-Leur geweest moet zijn en moet terug blijven komen.

Toekomstige bedrijventerreinen

Input inwoners/partners:

Opmerking

Minder “dozen” op bedrijventerrein (onderdeel omgevingsvisie).

Agrarische sector en buitengebied

Input etten-leurmakenwesamen:

Opmerking

Daar waar boeren verdwijnen kan recreatie verschijnen. Juist in combinatie met het vorige kopje kun je de unieke eigenschappen van (het landschap rondom) Etten-Leur versterken door meer mensen hier te laten verblijven. Er is een sterke ontwikkeling gaande naar een terug naar de natuur, naar authenticiteit, naar veel meer eenvoud, naar even uit de hectiek van alledag. Daar moeten we gebruik van maken. Geen openlucht museum, maar een open lucht beleving.

Wijkeconomie

Input etten-leurmakenwesamen:

Opmerking

Opmerkingen over de zin: 'We willen verkennen hoe lokale MKB-bedrijvigheid in wijken kan bijdragen aan leefbaarheid, ontmoeting en veerkracht.'

- Bedrijvigheid komt met verkeersbewegingen. Daar moet het wegennet op afgestemd worden. MKB dat (toe)levering nodig heeft, zorgt voor extra (geluids)overlast, dat het woongenot (rustig kunnen zitten in de tuin, bij je huis kunnen parkeren, je niet bespied / gehinderd voelen door vreemden) negatief kan beïnvloeden.
- Maar wat maakt een wijk nu echt? Verbondenheid. (Samen)leven in eenzelfde gebied. De historische achtergrond van een wijk. Waarom heet een wijk Hooghuis? Voel je jezelf een Grauwe Polderaar?
- Ook hiervoor geldt: een grote integrale aanpak.

Overige opmerkingen

Te weinig ondernemers op de Markt – aangedragen tijdens participatiebijeenkomst

Er zijn te weinig ondernemers in de fysieke panden op de Markt. De middenstand mag meer geholpen worden. Kan de gemeente nieuwe ondernemers die zich willen vestigen in Etten-Leur meer helpen? Aanvragen duren lang, doorlooptijden van vergunningen bijvoorbeeld. Ook zijn er veel regels wat het lastig maakt voor nieuwe ondernemers. Vraag: kan de lokale regelgeving versoepeld worden/regelarm gemaakt worden?

Duurzaam denken en doen in Etten-Leur

Circulariteit en verduurzaming woningen en bedrijven

Input leerlingen:

Opmerking

We willen op meer plekken ons afval kunnen scheiden.

Input inwoners/partners:

Opmerking

Green Deal aanpak omarmt? CO_2-ladder doen we (goed)!

Een gezonde leefomgeving

Input inwoners/partners:

Opmerking

Meer aandacht voor natuur en milieu. Stikstofreductie i.s.m. agrarische sector voor het verhogen van de biodiversiteit.

Opmerking

Raadhuisplein mag levendiger/groener worden. De geplaatste bloembakken staan ''aan de achterkant''.

Van afval naar grondstoffen

Input etten-leurmakenwesamen:

Opmerking

In mijn tijd als raadslid had ik ook de portefeuille 'Afval'. In één van mijn bijdragen heb ik sterk gepleit voor het omkatten van de term afval naar restproduct. Bij afval zit je optisch aan een eind van een proces, bij restproduct zit je in een cyclus, was de strekking van mijn verhaal. Maar bij restproduct of grondstof trigger je bij de mensen de gedachte 'Aah dan heeft het product dus waarde en daar moet ik dan voor betalen? Waarom kan dat dan niet gratis als het toch waarde heeft?' Daar moet de gemeente dus een klip en klaar antwoord op hebben.

De stijging van het wegzetten van afval bij de verzamelcontainers is zeer logisch te verklaren. Jouw afval wordt nu gemonitord, doordat je een kaart moet gebruiken om het afval te kunnen lozen. Daarmee wordt dus zichtbaar wat je (als gezin) aan afval produceert. En hoe je het ook wendt of keert, maar mensen hebben een broertje dood aan dit soort inmenging van de overheid in je privéleven. De vergelijking met dat mensen hun hele en hebben en houwen digitaal op straat gooien loopt mank op het feit, dat dat gebeurt, omdat ze het 'gratis' krijgen, maar zodra mensen ervoor moeten betalen, dan gaan ze nadenken.

Als de gemeente al iets zou willen doen aan circulair, dan is het duidelijk maken, dat op chemie gebaseerde producten schadelijk zijn voor de leefomgeving en je gezondheid. Als de gemeente al iets zou willen doen aan de gezondheid, dan is het ruim baan geven aan mogelijkheden om je eigen producten te kunnen kweken. Daar waar boeren verdwijnen, kunnen ook moestuincomplexen verschijnen.

Overige opmerkingen

Duursaam Etten-Leur is heel tevreden over hoofdstuk 5.

Energietransitie – aangedragen tijdens participatiebijeenkomst
Er mag een professionaliseringsslag gemaakt worden rondom de energietransitie.

Preventie op het gebied van duurzaamheid – aangedragen tijdens participatiebijeenkomst
Duurzaamheid: Nederland is niet goed in preventie. Het zou EL krachtig maken om te investeren in preventie. Vroeger beginnen in ''wij samen''. Meer samenwerking.

Input etten-leurmakenwesamen:
Duurzaam is een holle term als je kijkt hoe onze economie echt in elkaar steekt. Bedrijven vinden hun bestaan in het zoveel mogelijk verkopen van hun producten en dat wil zeggen, dat deze maar een korte levenscyclus mogen hebben.

Een groot deel van wat we kopen heeft een chemische basis, een basis, die gepatenteerd is. Producten, die een natuurlijke basis hebben, worden, heel marketingtechnisch slim bedacht door de patentindustrie, alternatief genoemd, maar hierbij wordt vergeten, dat de chemische industrie juist elke keer weer de natuur wil nabootsen, zij het dan op een heel eenzijdige basis en dat deze producten niet afbreekbaar, dus schadelijk zijn.

Dus feitelijk zijn chemische producten het alternatief op de natuurlijke producten en hebben de natuurlijke producten het grote voordeel dat zij juist circulair zijn en dus van nature ook weer afgebroken kunnen worden / zonder schade door de natuur weer kunnen worden opgenomen.

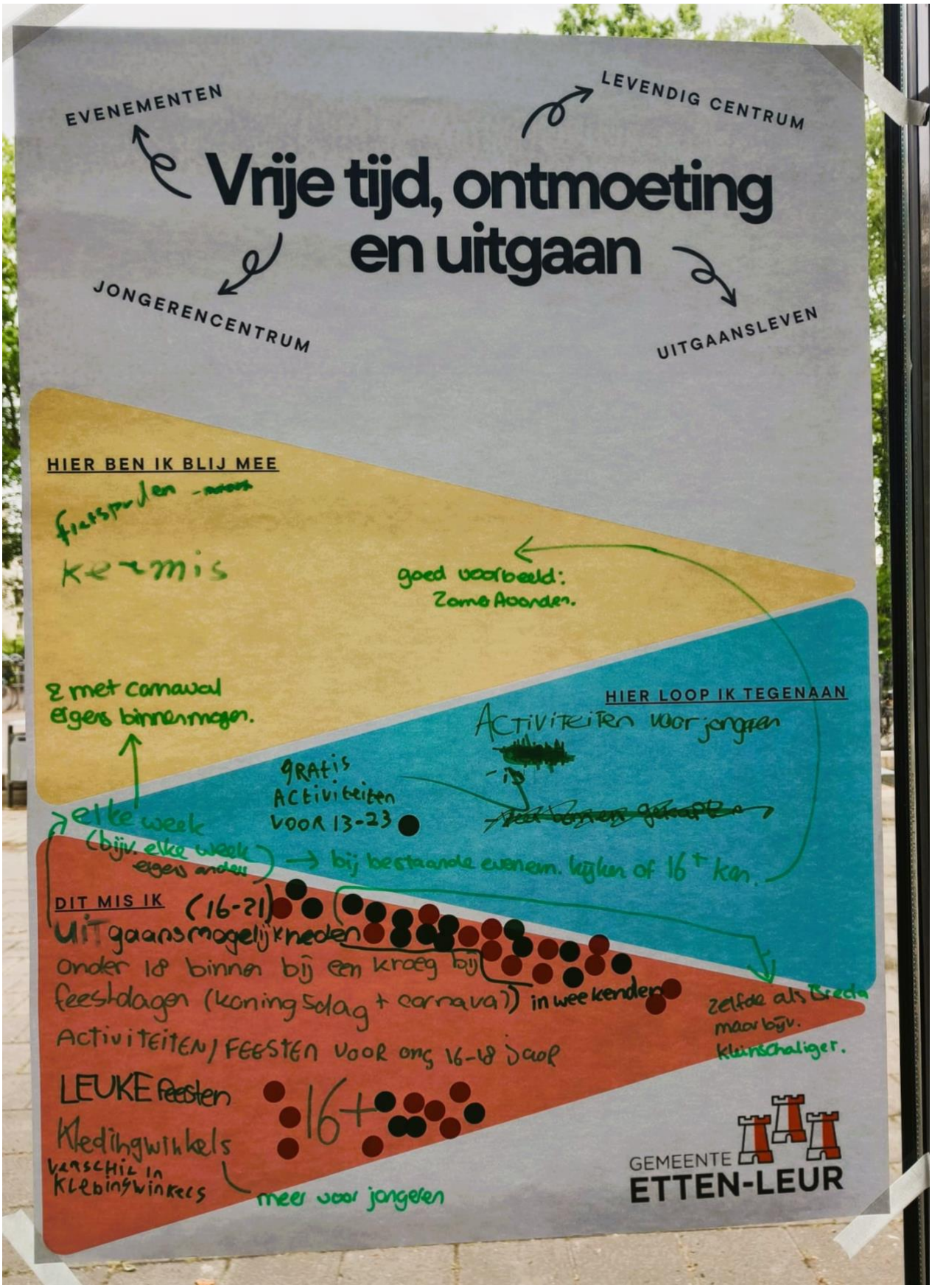
Bijlagen

Bijlage 1: Ingevulde themaposters ontmoeting leerlingen

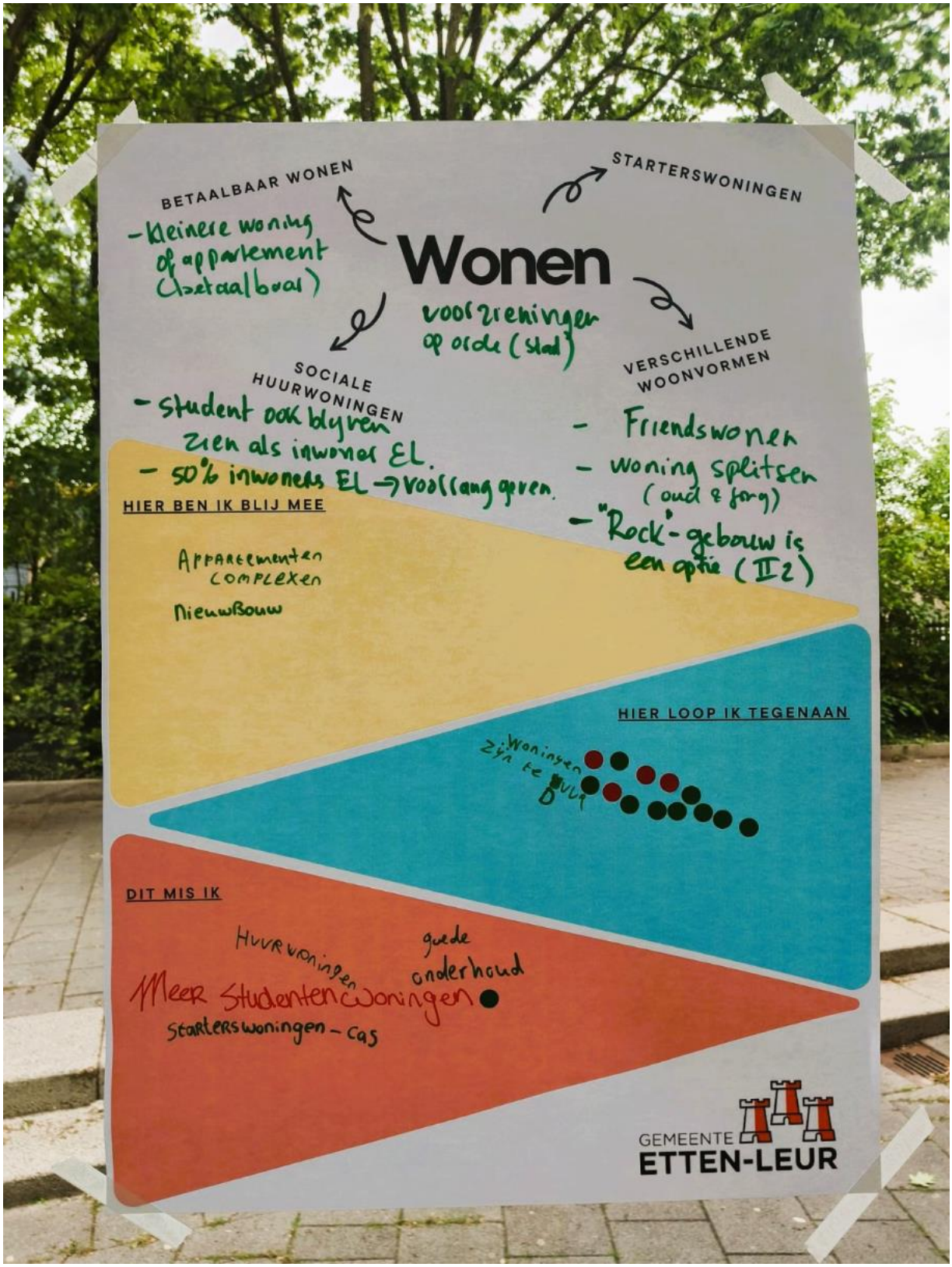
Meedenken en Meepraten

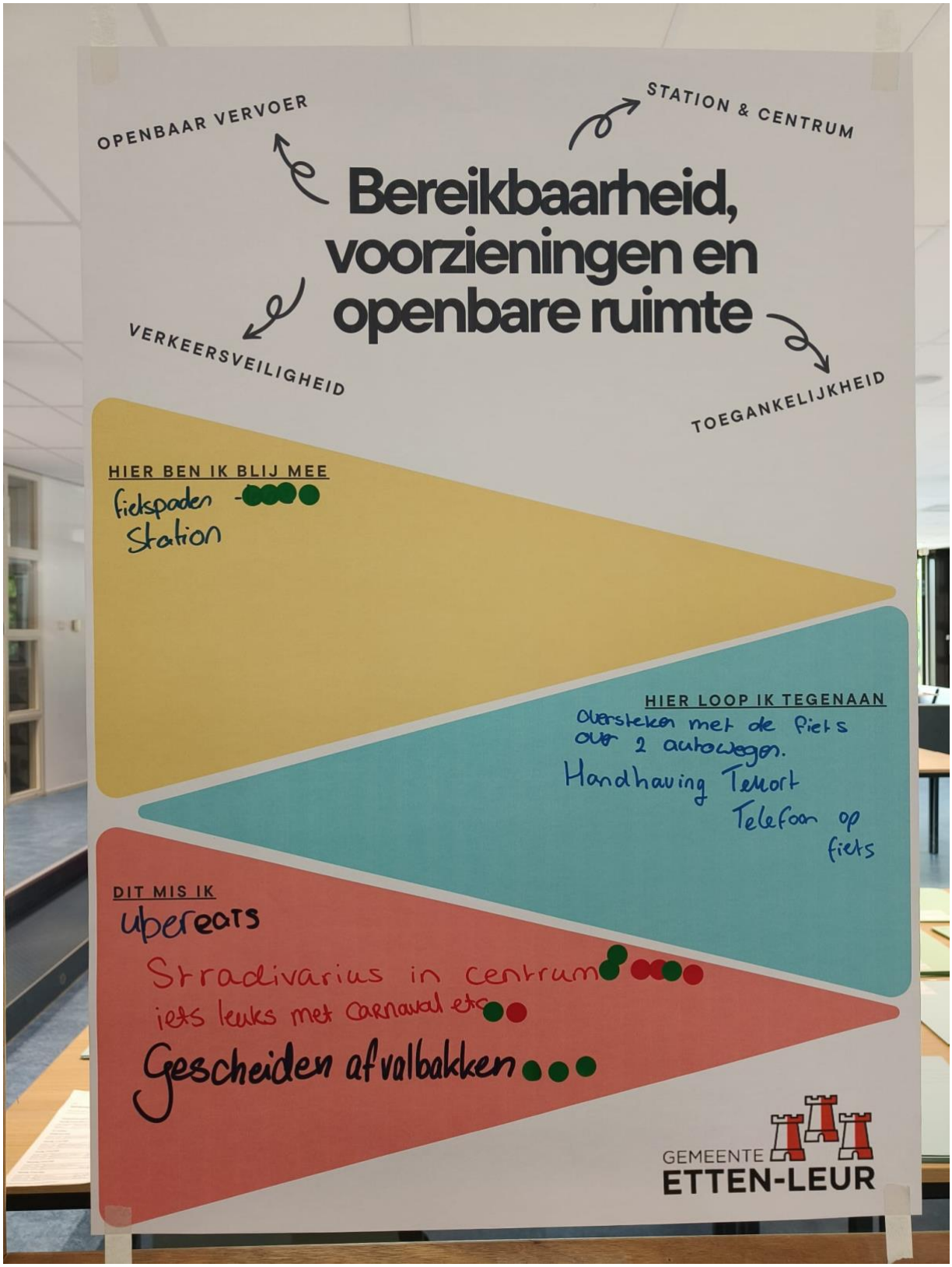
Vrije tijd, ontmoeting en uitgaan

Wonen

Wonen
BETAALBAAR WONEN
- kleinere woning of appartement (betaalbaar)
STARTERSWONINGEN
voorzieningen op orde (stad)
SOCIALE HUURWONINGEN
- student ook blijven zien als inwoner EL.
- 50% inwoners EL → voorrang geven.
VERSCHILLENDE WOONVORMEN
- Friendswonen
- woning splitsen (oud & jong)
- "Rock"-gebouw is een optie (112)
HIER BEN IK BLIJ MEE
Appartementen
complexen
Nieuwbouw
HIER LOOP IK TEGENAAN
Woningen zijn te duur
DIT MIS IK
Huurwoningen
goede onderhoud
Meer Studentenwoningen
Startershuizen – CAS
GEMEENTE ETTEN-LEUR

Bereikbaarheid, voorzieningen en openbare ruimte

Veiligheid en leefomgeving

Samen leven

JEUGDZORG
MENTALE GEZONDHEID
Samen leven
INCLUSIE EN TOEGANKELIJKHEID
VERENIGINGEN, SPORT EN CULTUUR
HIER BEN IK BLIJ MEE
Veel verschillende (sport) verenigingen
padelen
moskee
regenboogbankjes
HIER LOOP IK TEGENAAN
Kosten van sport
zelf kunnen regelen.
+ bekendheid
gemeente scholen social media
jongeren soos voor creativiteit
DIT MIS IK
activiteiten buiten sport
plekken mentale zorg
creative activiteiten
club voor goed doel
voor arme gezinnen
Financiering voor sport, van de overheid
(ook sporten zoals paardrijden/boogschieten etc)
bekend maken
GEMEENTE ETTEN-LEUR

Bijlage 2: Overzichtstabellen ontmoeting raad/leerlingen

Wat hebben we opgehaald?

Themaposter: Meedenken en meepraten		
Categorie	**Onderwerp**	**Aantal stickers**
Hier ben ik blij mee	Jongeren krijgen de kans om hun mening te delen.	3
Hier loop ik tegenaan	Er wordt (bijna) niks met onze mening gedaan.	5
	Maatschappijwetenschapklassen te vaak betrekken bij politiek. Het debat is saai. Mogen niet stemmen.	1
Dit mis ik	Er wordt niet geluisterd naar de inwoners.	0
	Een jongerenraad. Mening uiten. Serieus bezig.	1
	De gelegenheid om je mening te geven, zonder lid te zijn van een raad.	6
	Enquêtes over verschillende onderwerpen. Heel makkelijk via een app. Korte vragen kunnen stellen door middel van een jongerenpagina.	0
	Raad vaker aanwezig op school.	0
	Debatten tussen jongeren.	0
	Jeugd/jongeren burgemeester.	0

Themaposter: Vrije tijd, ontmoeting en uitgaan		
Categorie	**Onderwerp**	**Aantal stickers**
Hier ben ik blij mee	Kermis	0
	Fietspaden	0
Hier loop ik tegenaan	Activiteiten voor jongeren.	0
	Gratis activiteiten voor 13-23.	1
Dit mis ik	Uitgaansmogelijkheden (16-21). Denk aan Breda, maar dan bijvoorbeeld kleinschaliger. Het liefst elke week. Elke week ergens anders is prima. Ook kijken of bestaande evenementen naar 16+ kunnen. Tot slot met carnaval ergens binnen mogen.	25
	Onder 18 binnen bij een kroeg bij feestdagen als koningsdag en carnaval en in de weekenden.	2
	Leuke feesten 16+.	12
	Kledingwinkels meer gericht op jongeren. En verschil in kledingwinkels.	0

Themaposter: Wonen		
Categorie	**Onderwerp**	**Aantal stickers**
Hier ben ik blij mee	Appartementencomplexen	
	Nieuwbouw	
Hier loop ik tegenaan	Woningen zijn te duur.	13
Dit mis ik	Meer studentenwoningen.	1
	Meer starterswoningen.	0
	Huurwoning	0
	Goed onderhoud	0
Losse punten		
• **Betaalbaar wonen – kleinere woning of appartement bouwen (betaalbaar)** • **Voorzieningen op orde (stad)** • **Sociale huurwoningen – studenten ook blijven zien als inwoner van EL. 50% inwoners Etten-Leur – voorrang geven.** • **Verschillende woonvormen – bijvoorbeeld: friendswonen, woning splitsen (oud en jong), "Rock"-gebouw is een optie (2).**		

Themaposter: Bereikbaarheid, voorzieningen en openbare ruimte		
Categorie	**Onderwerp**	**Aantal stickers**
Hier ben ik blij mee	Fietspaden	4
	Station	0
Hier loop ik tegenaan	Oversteken met de fiets over 2 autowegen.	0
	Te weinig handhaving op fietsen met je telefoon.	0
Dit mis ik	UberEats	
	Stradivarius in centrum	6
	Iets leuks met carnaval etc.	2
	Gescheiden afvalbakken. Plekken om je gescheiden afval in te leveren.	3

Themaposter: Veiligheid en leefomgeving		
Categorie	**Onderwerp**	**Aantal stickers**
Hier ben ik blij mee	Fietspad naar school (KSE) vanaf de Leur.	0
Hier loop ik tegenaan	Samenscholing bij jongerencentrum de Vleer.	0
	Rotonde bij centrum veiliger.	6
	Te veel fatbikes.	7
	Teveel wegwerkzaamheden tegelijk (beter verdelen)	0
	Veel kale wijken, weinig groen door het kappen van bomen.	7

Dit mis ik	Beveiliging op straat - BOA's – niet te veel op elke straat. - Buurtpreventie - Cursus zelfverdediging - Meer verlichting (o.a. Hasselbraam) - Camera's op plekken waar nodig om te checken.	15
	Input via sociale media.	0
	Kunstatelier voor jongeren.	0
	Promoten/duidelijkheid hoe meldingen te doen.	0

Themaposter: Samen leven		
Categorie	**Onderwerp**	**Aantal stickers**
Hier ben ik blij mee	Veel verschillende (sport)verenigingen	3
	Padellen	2
	Regenboogbankjes	2
	Moskee	0
Hier loop ik tegenaan	Kosten van sport	3
Dit mis ik	Voor arme gezinnen financiering voor sport door de overheid. Ook sporten zoals paardrijden/ boogschieten etc. + bekendmaking van deze regelingen.	1
	Plekken om in gesprek te gaan over mentale zorg. Ook door jongeren. Zodat jongeren zelf kunnen regelen met wie ze hierover in gesprek gaan. Denk aan in inloopspreekuur.	5
	Activiteiten buiten sport	2
	Creatieve activiteiten club voor het goede doel. Een soort jongerensoos voor creativiteit. Plekken buiten de Nobelear.	3

Bijlage 3: Flappen en opgehaalde informatie inwoners/partners

Groep 1

1. Leefbaarheid: Meer aandacht voor natuur en milieu. Stikstofreductie i.s.m. agrarische sector voor het verhogen van de biodiversiteit.
2. Eenzaamheid: Meerjarenplan tegen eenzaamheid. Meer aandacht voor samenhang.
3. Volkstuinen brengen mensen in contact. Echter is de huur hiervan hoog. Ook moet er aandacht komen voor onderwijs over hoe alles groeit en bloeit.
4. Voedselbank wil een gesprek met de gemeente over financiële commitment.
5. Stichting ACE: 40% personeelsbezetting t.o.v. 2020.
6. WVS haakt hierop aan: veel personeel is uitgestroomd en wordt niet vervangen. Er zijn er meer nodig.
7. Duursaam Etten-Leur: heel tevreden over hoofdstuk 5.
8. Professionalisering energietransitie
9. Waardering vrijwilligers

- Kijk hoe Groene Hoekse ook sociale ontmoetingsplek kan zijn. Dit geeft ook weer waardering aan vrijwilligers.
- Nobelaer: Het uitvoeren van het verbeterplan Nobelaer wordt goed ter hand genomen en wordt de komende periode verder uitgewerkt.

10. Samenhang: verschillende organisaties die bezig zijn met laaggeletterdheid/basisvaardigheden op orde brengen. De driehoek onderwijs-gemeente-bibliotheek wordt hier gemist.
11. Sportvisie: hier wordt er goed samengewerkt.
12. Verenigingen: Blijf verenigingen ondersteunen. Onder andere bij het verduurzamen. Verhoog de huur alleen op basis van indexatie en laat de nog openstaande huurverhoging van €26.500 vervallen. Voor de gemeentebegroting is dit een klein bedrag maar naar de verenigingen die het financieel toch al moeilijk hebben een erg groot gebaar.
13. Verkeersveiligheid: voorbeelden: rotonde Nobelaer, rotonde Hoevenseweg, oversteek station.
14. Vrijwilligerswerk: pak een voortrekkersrol als gemeente.
15. Jongerenparticipatie: zet dit structureel neer. Misschien via een jongerenraad. Laat deze raad nadenken over inzet van het activiteitenbudget. Ben inventief zoals bijvoorbeeld met de pubquiz.
16. Verkeersveiligheid: De fietsenstalling bij het NS-station moet veiliger.
17. Maak prestatieafspraken met de partijen waarmee je als gemeente mee samenwerkt. Maak meetbare afspraken zodat we concreet kunnen monitoren hoe de samenwerking verloopt.
18. Digitalisering: de digitale wereld is moeilijk voor veel mensen.
19. Er wordt verwezen naar een vast ambtelijk aanspreekpunt binnen de organisatie voor alle sportverenigingen. Dit vinden de verenigingen erg positief. Daarom is het pleidooi om op 4 of maximaal 5 terreinen met een vast aanspreekpunt te gaan werken. Als voorbeelden werden genoemd: eenzaamheid, taal
20. Hoe geef je invloed in de regio? Geef als raad aan de voorkant kaders mee.
21. Voeg indicatoren toe. Bijvoorbeeld: energielabel woningen, bedrijventerreinen in relatie tot verduurzaming.

Groep 2

Wat gaat goed:

1. De festiviteiten en evenementen die georganiseerd worden gaan al goed, maar we moeten voorkomen dat we een ''slapende'' gemeente worden.
2. We zijn een dorp met stadse kwaliteiten een geen stads karakter. Het is hier prachtig wonen en er zijn goede ondernemers.
3. Er is geen sprake van verpaupering. Als in, het wordt niet op deze manier beleeft.

Wat kan beter:

1. De auto's en fietsers zouden niet meer bij elkaar mogen komen op de markt.
2. Er mag meer gedaan worden op de markt. Bijvoorbeeld zoals de levendige dorpskernen in België. Het mag meer bruisen. Meer activiteiten.
3. Er zijn te weinig ondernemers in de fysieke panden op de markt. De middenstand mag meer geholpen worden. Kan de gemeente nieuwe ondernemers die zich willen vestigen in Etten-Leur meer helpen? Aanvragen duren lang, doorlooptijden van vergunningen bijvoorbeeld. Ook zijn er veel regels wat het lastig maakt voor nieuwe ondernemers. Vraag: kan de lokale regelgeving versoepeld worden/regelarm gemaakt worden?
4. Raadhuisplein mag levendiger/groener worden. De geplaatste bloembakken staan ''aan de achterkant''.
5. Communicatie:

- Buiten Beter App: krijg je tenminste uitgebreid en persoonlijk antwoord. Dat is communiceren.
    - Vanuit de gemeente krijg je een autoreply. Dat is geen goede communicatie.
    - Wat kan beter?
        - Een persoonlijk bericht zoals in de Buiten Beter App.
        - Soms krijg je geen antwoord vanuit de gemeenten + het reageren kan beter. Ook wanneer er sprake is van afwezigheid.
        - Is bellen met een soort ombudsman een optie?

6. De loketten bij burgerzaken zijn niet geïsoleerd. Je hoort ''de buren'' praten. De privacy kan hier beter.

- Heemkundekring: De huisvesting van de Heemkundekring loopt vast. Vanuit de gemeente is er geen communicatie meer. Reacties laten te lang op zich wachten. De gemeente weet de Heemkundekring te vinden, andersom zou dat ook moeten kunnen. Ook hebben zij veel advieswerk gedaan voor de gemeente en zijn zij toch de enige Heemkundekring die geen subsidie ontvangt.
- Sociaal domein: goed/positief over het beleid, maar de doelgroepen moeten bereikt worden via participatie. De jeugd zit bijvoorbeeld op andere plekken, dus benader ze op die plekken. Proberen doelgroepen te bereiken bij de totstandkoming van het beleid in de beginfase. Ook kijken om problemen op te lossen in ons netwerk en te kijken naar best practices van andere gemeenten. Samenwerking met de participatieraad? De participatieraad wordt in een laat stadium benaderd en worden minder betrokken bij de beginfase.
- Beleefroute: op initiatief van de Heemkundekring + gemeente. De jeugd wordt hierbij meer betrokken. Belangrijk om ze ook actief te houden.

7. Vraag aan de groep: worden de inwoners goed betrokken bij besluitvorming? In de besluitvorming worden ze over het algemeen goed betrokken en op de hoogte gehouden, maar wanneer zij nieuwe initiatieven hebben of iets willen van de gemeente dan komt er soms helemaal geen antwoord op de e-mails die gestuurd worden. Kortom: besluitvorming is over algemeen goed, maar communicatie op verzoeken/vragen blijft soms uit. Wens is dat er altijd wel gereageerd wordt, ook wanneer een collega voor langere tijd afwezig/ziek is.

- Vraag aan de groep: hoe moet Etten-Leur er over 4 jaar uitzien? Hier zijn mensen te weinig mee bezig. Er zijn bijvoorbeeld geen vrijwilligers meer bij verenigingen die iets willen betekenen. Ontwikkeling is wellicht wijkgericht werken en hier vrijwilligers te werven voor de eigen wijk.
    a. Vervolgvraag: blijven vrijwilligers lang of is er veel verloop? Ze blijven wel maar er is meer aanwas nodig. Ook gezien de leeftijd van de huidige vrijwilligers.
- Vervolgvraag: kan de gemeente hierin iets betekenen? Denk bijvoorbeeld aan een steunpunt voor de vrijwilligers? Van het steunpunt is niets meer over. Het werkte goed. De gemeente heeft wel een online vrijwilligersbank (Etten-Leur voor elkaar).
    1. Vraag aan de groep: worden er voorzieningen gemist? Lokale voorzieningen in de wijk zijn essentieel, bijvoorbeeld een wijkgebouw.
    2. Verbinding met de gemeenteraad mag sterker gemaakt worden.
- Wie houdt in de gaten dat het gras niet te hoog wordt in het kader van verkeersveiligheid? Zijn dit de medewerkers van de gemeente die dit preventief bewaken? Of gebeurt dit enkel naar aanleiding van meldingen inwoners?

Groep 3

- Het programma an sich is erg uitgebreid. De groep zou zo snel niet weten wat er veranderd zou moeten worden. Wel zijn er vragen.
- Als er sportevenementen plaatsvinden, zoals de wielerronde of de marathon, is het belangrijk dat er ruim van tevoren duidelijk en beter wordt gecommuniceerd over eventuele wegafsluitingen. Op die manier kunnen winkeliers hier tijdig op inspelen en onderling de samenwerking zoeken, zodat ze samen initiatieven kunnen ontwikkelen die meer bezoekers naar het centrum trekken.
- Veiligheid centrum: het steekincident heeft veel impact gemaakt. Er is nu een bepaalde angst. We zijn blij met de camera's. Ook met betrekking op diefstal. Via camera's kan je wel zien wie het heeft gedaan, maar wij als winkel/partij moeten alsnog zelf een aanhouding verrichten. Wij willen ze kunnen herkennen zodat we ze kunnen weren. Blij met hoe er aan veiligheid wordt gedacht.
- Meer samenhang. Laat zaken elkaar versterken. Ouderenbeleid: kansen moeten elkaar versterken. Onderwijs, cultuur en welzijn, levendigheid elkaar versterken.
- Het Werkplein kunnen we breder trekken door de samenwerking op te zoeken met de ondernemers. Hierbij kan vooral een focus liggen om mensen met meer afstand tot de arbeidsmarkt.
- STOMP: is een mooi initiatief, maar bereikbaarheid vinden we erg belangrijk. Dit moet worden behouden.
- Bang dat mensen wegblijven uit het centrum: Is het 1e uur in de parkeergarage gratis parkeren een optie? Om meer winkelaars te trekken naar het centrum voor kleinere aankopen. Om dit te compenseren zouden we het 2e en 3e uur een hoger tarief als mogelijke oplossing. We maken ons ook zorgen over de verbouwingsoverlast die gepaard gaat met de werkzaamheden rondom het winkelcentrum en de nieuwbouw. Hierdoor heb je ook minder plek om je auto rondom een kwartier weg te zetten. Als je ze laat parkeren in de parkeergarage, los je dit op.
- Missie/visie van de winkeliers uit het centrum; groot genoeg voor alles, thuis genoeg voor jou. Als gemeente mogen we sterker ons verhaal uitdragen. Ook omdat het aansluit op deze visie.
- Kritisch over zorgzame buurten. Hoe wordt het betaald als de gemeente steeds minder geld krijgt?
- Onderwijs
- Veiligheid: verbinding randgemeenten, Zundertweg verschrikkelijk – dagelijks problemen.
- Welzijn: sfeerbeheer en contact/verbinding met mensen van jongerenwerk cruciaal. Meer sfeerbeheer en sportcoaches. Vanuit de gemeente meer samenwerking verwachten. Als je de jongerenwerkers meer op de jongeren af laat gaan, zijn de jongeren minder anoniem. Hierdoor zijn ze minder geneigd het incident te begaan en kan je het gemakkelijker oplossen. Gemeente kan faciliteren door centrale plekken/bijeenkomsten te organiseren voor maatschappelijke partners en jongerenwerk.
- Maatschappelijke relevantie:
- Wat we zien is dat jongeren aan gaan op zaken waar ze invloed op hebben. Ze laten meedenken over projecten, nieuwe wijken. Hierop voortborduren. Laat leerlingen meer meedenken. Veel meer praktijkgerichte projecten.

- Wat kunnen we doen om meer grip te krijgen op eenzame jongeren? En jongeren die in onzichtbare armoede leven? Of beide. We weten dat het speelt, maar we bereiken ze niet. Is hier een rol voor de gemeente? En welke dan? Mogelijk samenwerken met buurtverenigingen, jongerenwerkers en buurtsportcoaches. Meer in 1 lijn brengen.
- Vooral de leeftijd ±12–14 jaar lastig bereikbaar.
- Vraag aan de buurtsportcoaches: hoe zien jullie de rol in wijkgerichte plannen? Buurtsportcoach: wij staan er nu niet in. Terwijl onze rol heel zinvol is.
- Duurzaamheid: Nederland is niet goed in preventie. Het zou EL krachtig maken om te investeren in preventie. Vroeger beginnen in ''wij samen''. Meer samenwerking.
- Raad investeert al jaren in sociaal domein.
- Senioren zo lang mogelijk thuis laten wonen of juist laten doorstromen om woningnood op te lossen. De nieuwe situatie is voor mensen vaak veel te duur. Hoe kunnen we dit oplossen? Grip opnieuw projecten om de juiste kaders mee te geven. En meer zichtbaarheid geven voor de diensten die er zijn.
- Hoe bereik je alle inwoners met je berichtgeving? De communicatie tevredenheid in Etten-Leur is laag. Hoe zouden we dit op kunnen lossen? De helft is niet tevreden over de deskundigheid van de ambtenaren. De beste oplossing is persoonlijk contact. Op maat communicatie. Bijvoorbeeld de wielerronde: dit moesten de winkeliersvereniging/ondernemers in de krant lezen. Ze hadden hier liever een persoonlijke brief voor ontvangen.
- We missen ambitie: wat is de stip op de horizon? Mooi voorbeeld: de gemeente Zundert had een campagne ''Waar zie je je gemeente over 40 jaar?''. We mogen meer uitdragen wat we doen. Door middel van ambassadeurs bijvoorbeeld.
- Evalueren: halverwege het raadsprogramma evalueren met maatschappelijke partners.

Groep 4

1. Er zijn korte lijntjes tussen bewoners in de wijk de Banakker, en er is een grote betrokkenheid van de vrijwilligers.
2. In wijk de Banakker is er een tekort aan ruimte in het wijkgebouw. Dit plaatje is breder te trekken naar de gehele gemeente. Het gaat hierbij vooral om ruimte voor activiteiten en bergruimte voor materialen.
3. Korte lijntjes met de gemeente zijn wenselijk.
4. Er zou een platform mogen komen voor verengingen/stichtingen. Een platform waarbij verenigingen en stichtingen elkaar makkelijk kunnen vinden. Dit geeft overzicht.
5. Er zijn inwoners van de gemeente Etten-Leur die naar een andere gemeente gaan voor dagbesteding. Terwijl de dagbesteding in Etten-Leur niet wordt gebruikt. Gebruik van eigen dagbesteding.
6. Tekort vrijwilligers.
7. Het platform Etten-Leur voor elkaar onafhankelijk maken. Nu is er frustratie en teleurstelling om het feit dat je je als organisatie moet aanmelden om op de website te mogen/een goedkeuringsproces moet doorlopen.
8. Iedere vrijwilliger een vrijwilligersvergoeding.
9. Vanuit de aanwezige partijen is behoefte aan een integrale communicatie voor initiatieven en wijkactiviteiten. Zuid Springt Eruit is hier een goed voorbeeld van.
10. Mozorg wil dat er betere nazorg wordt gedaan bij WMO. Zij zien veel terugval van afhankelijke inwoners: ze gaan naar een woning die enorm vies is, maken die schoon en helpen de persoon op weg, maar daarna is er geen nazorg meer.
11. Er moet een goede dekking van wijkgebouwen komen.
12. De Sociale kaart Etten-Leur moet uitgebreider.

Groep 5

Seniorenraad:

- Ouderen en senioren groep onderbelicht in raadsprogramma. Graag concrete doelen (nu vaak nog vaag en niet SMART).
- Opgave/uitdaging voor de toekomst is groot.
- Veel verschillende aanbieders van zorg per wijk.

Buurtsportcoaches:

- Inzet buurtsportcoaches benoemen – zij kunnen veel betekenen.
- Sport wordt wel genoemd, maar buurtsportcoaches zijn belangrijk.
- Sport inzetten als middel voor bredere doelen (ook cultuur helpt daarbij).

GGD (als partner van de gemeente):

- Raadsprogramma gaat niet genoeg in op deze partners (GR-en).
- Benoem inzet kennispartners – maak gebruik van data en kennis.
- Mentale gezondheid van volwassenen en ouderen is in Etten-Leur slechter dan gemiddeld.

Werkplein:

- Bestaande doelen mogen scherper.
- Niet werken met één aanspreekpunt, maar integrale vraagbenadering en ontwikkeling van sterke lokale teams.
- Werkgeversservicepunt is achterhaald.

Seniorenraad (aanvullend):

- Omgevingsvisie komt niet veel terug.
- “Iedere wijk een huiskamer?” Nog niet gerealiseerd (link met zorgzame buurten en sterke lokale teams).

GGD (aanvullend):

- Neem gezondheid mee in alle gebiedsontwikkelingen.
- Koppeling met positieve gezondheid → sport/bewegen in openbare ruimte.

Actiegroep tegen zwaar verkeer:

- Heel centrum 30 km/u (liefst heel Etten-Leur).
- Arriva moet zich maar aanpassen.

Seniorenraad:

- Minder “dozen” op bedrijventerrein (onderdeel omgevingsvisie).
- Statushouders en mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt inzetten bij buurthuizen en sportverenigingen: graag!
- Werkplein:
    - Let op verdringing op de arbeidsmarkt. Voor statushouders: belangrijk om te integreren en taal te leren. Werkplein heeft hier bemiddelaars voor. Daarnaast bieden ze ook een opleiding voor mensen die statushouders begeleiden.

Werkplein:

- Werkgevers moeten beter worden in begeleiden van bijzondere doelgroepen (o.a. statushouders). Er zijn stappen gezet, maar het kan nog beter.

GGD:

- Green Deal aanpak omarmt? (NB. CO_2-ladder doen we (goed)!
- Spelen – bewegen – ontmoeten → Bewegen In de Openbare Ruimte (BIOR). BIOR is wel in Haansberg opgenomen (in de nieuwe gebiedsontwikkelingen) + speelbeweegbeleid. Benoem hier dan ook bij wie je partners zijn.

Surplus:

- Normaliseren in brede zin – niet alleen jeugd.

Werkplein:

- Werkt nu met partners echt al anders samen omdat de doelgroep zo veranderd is. Multi-problematiek en grotere groep inburgeraars. Werkplein praat graag de nieuwe raad een keer bij. Geldt ook voor Surplus en andere partners.

.

Bijlage 4: Advies voor raadsprogramma van de Seniorenraad
Beste leden van de gemeenteraad,

Het eerste concept raadsprogramma 2026-2030 bevat naar het idee van de Seniorenraad weinig concreets en veel algemeenheden. Wij gaan ervan uit dat een volgend concept concrete en meetbare doelen zal bevatten.

Wij lezen dat participatie en communicatie blijvende aandacht vraagt en dat u inwoners eerder en beter wil betrekken en dat deze inbreng er ook toe doet. U wilt de expertise van inwoners gebruiken. Wij juichen dit van harte toe, maar willen u er op wijzen dat de Seniorenraad inmiddels bijna 35 jaar bestaat en dat we vooral de indruk hebben gekregen dat er inderdaad welwillend naar ons wordt geluisterd, maar dat vervolgens wordt overgegaan tot de orde van de dag. Ook hebben wij vele initiatieven genomen en onder de aandacht van college en gemeenteraad gebracht. Lang niet altijd kregen wij het idee dat college en raad daarvoor open te staan. U geeft in uw raadsprogramma aan daar nu wel voor open te staan. Dat zou erg goed zijn want de SR vraagt al lange tijd aandacht voor het implementeren van seniorenbeleid, waarbij alle aspecten van een vergrijzende samenleving aan de orde komen. In dat opzicht pleiten wij ook voor een wethouder die het ouderenbeleid in de portefeuille heeft, zodat ouderenzaken integraal kunnen worden aangepakt.

U wilt streven naar inclusieve voorzieningen die voor alle doelgroepen toegankelijk en bereikbaar zijn, met specifieke aandacht voor jongeren en mensen met een beperking. Daar hadden wij graag na jongeren het woord ouderen zien staan. Wel lezen we dat binnen het (inclusieve) beleid jongeren en senioren bijzondere aandacht krijgen. Het blijft dan een raadsel wat hiermee bedoeld wordt.

Wellicht gaat het volgende door ons schuin gedrukte stukje uit het raadsprogramma over ouderen, maar als dat zo is, is het erg vaag en algemeen:
De zorg voor volwassenen stelt ons ook voor keuzes. We worden ouder als samenleving en steeds meer mensen wonen langer zelfstandig. Dit vraagt om zorg die toegankelijk is en dichtbij, gecombineerd met sterke, zorgzame buurten waar mensen naar elkaar omzien. We blijven investeren in preventie, ondersteuning van mantelzorgers en het versterken van informele netwerken, zonder professionele zorg uit het oog te verliezen.

In dit stukje valt ook de volgende zinsnede op: “steeds meer mensen wonen langer zelfstandig” Het lijkt ons dat zelfstandig wonen de norm is in de samenleving en dat dit geldt voor alle leeftijdsgroepen. Zelfstandig wonen betekent niet vanzelfsprekend zorg nodig hebben. Wellicht kunt u ook dit concreter maken.

Ook met het vervolgstukje over (algemene) zorg kun je alle kanten op, maar wij denken dat hier niemand mee gebaat is.

Het lijkt de Seniorenraad dat juist in een nieuwe raadsperiode zeker voortgeborduurd moet worden op wat al in gang is gezet tav. volkshuisvesting, maar dat ook nieuwe voornemens gelanceerd kunnen worden tav. Innovatieve woonvormen, waar ook ouderen baat bij kunnen

hebben. Alleen het noemen van een mogelijke knarrenhof is dan wat schraal.

Hoe de noodzakelijke doorstroming gaat worden bevorderd en tot welke concrete verschuivingen dit kan leiden missen we in dit hoofdstuk. Voor veel ouderen is doorstromen in allerlei opzichten onaantrekkelijk. Als de wens is dat ouderen in de gelegenheid moeten zijn om naar kleinere woningen, geschikt voor (zwaardere) zorg, te verhuizen, dan zullen die woningen vooral gebouwd moeten worden. Wij boden daartoe al in 2020 het voorstel Seniorenlabel aan, aan wethouder de Weerd. Hierin stond waaraan eventuele te bouwen woningen voor ouderen zouden moeten voldoen. Wij hebben het idee dat het voorstel in een diepe la is beland.

Kortom:
De Seniorenraad gaat ervan uit dat een volgend concept van het raadsprogramma een stuk concreter zal zijn en dat daarin meer aandacht is voor senioren, waarbij vooral aandacht moet zijn voor wonen, zorg, mobiliteit en veiligheid.

Jaap Lucieer,

Voorzitter Seniorenraad Etten-Leur.
stichtingseniorenraadettenleur@gmail.com

Bijlage 5: Advies voor raadsprogramma van PCPO Midden-Brabant

Goedemiddag,

Dank voor de uitnodiging voor de bijeenkomst over het nieuwe raadsprogramma. Wij waarderen het enorm dat u de onderwijspartners actief uitnodigt.
Het gaat ons echter helaas niet lukken om vanavond aanwezig te zijn bij de bijeenkomst.

In het concept raadsprogramma worden wat ons betreft alle zaken benoemd die in de komende periode verder besproken moeten worden met het onderwijs en de andere partners rondom kinderen. Dat gaat bijvoorbeeld om de beweging naar inclusief onderwijs, zo thuis nabij mogelijk onderwijs, de samenwerking tussen jeugd(zorg) en onderwijs, het nieuwe IHP, het gezamenlijke cultuuraanbod en de governance rondom de MFA's.

Wij blijven hierover dan ook graag met u in gesprek en vertrouwen erop dat u ons uitnodigt aan de juiste tafels voor het vervolg.

Mede namens mijn collega bestuurder Chanine van Donk,

Jürgen Vissers

Bijlage 6: Suggesties titel raadsprogramma – opgehaald tijdens participatiebijeenkomst

